Kartfunktionen i Disgen 2023

Studiehandledning Del 1

Version 3 / 2023-02-22 © 2023 Björn Johansson och DIS-Filbyter bjorngjohan@gmail.com dis-filbyter.se

Välkommen till kurs i

Dísgen 2023, Kartor del 1

Handledare: Björn Johansson bjorngjohan@gmail.com 0705 - 83 10 38 Bisittare: Christer Klangeryd

christer.klangeryd@gmail.com 0731-58 96 06

Disgens Karta

- Få en överblick över landets indelning
- Hitta och visa platserna för släktgårdarna
- Visa hur släkten har flyttat
- Kombinera släktinformationen med historiska kartor
- Spara kartvyer som bilder och gör kartutskrifter

Illustrera släktens resor på Google Earth Pro

1

Innehåll

	Bild-
	nummer
Introduktion	4
Kartan	24
Underlagskartor	40
Notiser och orter	72
Släkten på kartan	88
Flera fönster	100
Bilder och utskrifter	106
Kyrkböcker på nätet	110
Google Earth Pro	118

Introduktion

- Handledning och Hjälp
- Installation av tillbehör
- Hämta kursdatabas och kartor
- Ett kartexempel

3

Handledningar på webben för Kartfunktionen i Disgen 2023

Dis.se – Verktyg – Disgen – Handledning för Disgen 2023 Sök efter KARTA, gärna också med något nyckelord ur titlarna nedan.

En del av handledningarna har också fördjupningar med lite mer avancerade tips.

Följande handledningar finns tillgängliga

- Introduktion till Disgens karta
- Kartfönstret
- Starta kartan, Mer om kartan
- Orter i kartan, Mer om orter i kartan
- Visa släkten på kartan, Mer om släkten på kartan
- Underlagskartor, Mer om underlagskartor
- Följ släktens spår på Google Earth Pro, Mer om Google-export
- Spara kartan
- Inställningar för kartan

5

Hjälp – F1

Verktyget för att hitta och hantera mappar och filer på dina hårddiskar och USB-minnen

För att se hela filnamnet inklusive filtyp

- Klicka på Visa
- Slå på visningen av Filnamnstillägg

7

Installera DjVu-läsare 1

• Gå till https://djvu.sourceforge.net/

download page for

previous versions.

- Välj
 Windows (x86)
 Klicka på
 Latest Release:

 version 3.5.28
 released 2020-11-20.
 Check out the full
 - Sourceforge

1	91	
Ubuntu	Available from <u>Ubuntu</u> (apt- get!)	
OS/2 (x86)	Available on Hobbes	
Windows (x86)	Available on Sourceforge	
MacOS (x86,ppc)	Available on Sourceforge	

- Klicka på IACCEPT
- Klicka på det gröna fältet med texten Download Latest Version

Installationsprogrammet laddas. Välj lagringsplats för denna t.ex. Skrivbordet

Kom ihåg platsen

Klicka på Spara

 Klicka på Installationsfilen som visas längst ner till vänster i din webbläsare

Välj språk? Engelska får duga

Klicka OK

Installera DjVu-läsare 3

- Klicka på Next
- Klicka på I Agree

Plats för programmet föreslås – bra val!

Klicka på Next

Installationen föreslår att

- programmet skall visa DjVu-filer
- en genväg placeras på skrivbordet
- Klicka Install

11

Installationen är klar

Klicka på Next >

Nu är installationen avslutad

En ikon med genväg till programmet **DjView** visas på Skrivbordet

Installationsprogrammet på skrivbordet kan nu tas bort

- Högerklicka på ikonen DjVuLibre-3...
- Välj Ta bort

Installera DjVu-läsare 5

Installera Google Earth Pro 1

- Gå till google.se/intl/sv/earth/versions/
- Klicka på Google Earth Pro på datorn

 Klicka på Ladda ned Earth Pro på datorn

Installera Google Earth Pro 2

Genom att installera programmet godidinner du Georgie Eartha ankvelreapolitos	
Google	i
Google Maps	
Hjalpowitar	
Tabuland for geodesis	
Anvandarvillkor	
Du hömtar version 7.3 av Google Earth Pro. Versionen installerar automatakt rekommenderade uppdateringar. Om du vill använda tidigare versioner av Google Earth Pro bescker du aldan med divertinstallationenrögram.	
Bidra till att förbättra Google Earth genom att automatiskt skicka anonym användningastatistik och anonyma feirapporter till Google, Läe mer.	
Coding out high	

- Klicka på Godkänn och hämta
- Välj lagringsplats för installationsprogrammet, t.ex. Skrivbordet
- Klicka på Spara

Den hår datorn > Skrivbord Filnamn: GoogleEnthProSetup.exc						
para som	> Den här datorn > Skrivbord	~	Ö	P	Sök i Skrivberd	
← → ↑ ↓ Filnamn Filformat	GoogleEarthProSetup.exe					
	Application (".exe)					

13

Inställningar Google Earth Pro 1

Google Earth Pro startar

Vänsterpanelen kan 'städas' och lämna plats för släktinformation under Tillfälliga platser

- Klicka på pilen framför Sök för att dölja sökrutan
- Klicka på pilen framför *Lager* för att dölja lagerinformationen

Inställningar för visning av släktens resor

 Klicka på huvudmenyns Verktyg och välj Alternativ ...

15

- Välj fliken Turer
 - Välj Tid mellan platserna: 1-2 sek
- Välj Pausa vid platser: 5-10 sek
- Avmarkera
 Flyg längs med linjer
- Markera
 Visa pratbubblan när jag pausar vid platser
- Klicka OK

Inställningar Google Earth Pro 2

30	-vy Cache	Turer	Navigering	Almänt	1					
När	jag skapar en b	ur från en ma	app:							
т	id mellan platser	ma: 2.00	sekunde	r 0 =	0					60
P	ausa vid platser	: 30	sekunde	r 0 =	0-					60
3D-vy När jag Tid r	Cach g skapar e mellan pla	ne 1 en tur fr tserna:	Turer	Nav app:	igering sekunde	Allm	iänt			snabl
Paus	sa vid plat	tser:	6.0	5	sekunde	er (-0)—	20
	Flyg längs	; med lir	njer							tergivnir

Hämta övningsmaterial

www.bjorngj.se/kartkurs/

Björns sida om

Kartfunktionen i DISGEN

Kursmaterial

- Kartfunktionen i Disgen 2023, Del 1 Släkten på kartan och på Google Earth Pro (Uppdaterad 2023-02-19)
 Kartfunktionen i Disgen 2023, Del 2 Underlagskartor och kartöverlägg för Google Earth Pro (Uppdatering pågår)
- Kartfunktionen i Disgen 2021, Del 1 Släkten på kartan och på Google Earth Pro (Uppdaterad 2022-09-21)
 Kartfunktionen i Disgen 2021, Del 2 Underlagskartor och kartöverlägg för Google Earth Pro (Uppdaterad 2022-10-28)

Hämta övningsmaterial

Kartfunktionen i Disgen 2023, Del 1

Denna kurs har målet att på olika sätt visa var släkten bott och hur denna flyttat runt, inkl export av levnadsbanor till Google Earth. Exempel på DIS underlagskartor och hur dessa hanteras tas också upp.

Till kursen följer en övningsdatabas och kartmaterial.

- Handledning vers 2, Pdf (11 MB)
- Disgen Datamapp för kursen och ett urval underlagskartor vers 3, Zipfil (1.5 GB)

Markera länken till filerna, klicka för att ladda ner eller högerklicka och välj "Spara länk som...." Välj Skrivbordet som lagringsplats.

Packa upp kursmaterialet på skrivbordet

Undvik att använda mappen ...\Dokument\... För Disgens datamappar!

Hantera datamappar

Om inte symbolen Hantera datamapp visas i överkant:

- Klicka på triangeln
- Bocka för Visa hantera datamapp En mappsymbol med en person i visas
- Klicka på symbolen för att komma till Hantera datamapp

21

Välj kursens datamapp

	Använd	Ny	Lägg till befintlig	Flytta	Egenskaper	Ta bort från listan	Stäng
ta	Namn Dgdata 2023 Björn	Version Besk Disgen 2023 Kon	crivning verterat från Disg	en 8.2 → × ↑	Sö C: Björn > Disgen	ikväg \Users\Björn\Disgen\C ~	Ogdata 2023 Björn
•	Klicka på	ll befintlig		Ordna 👻 Ny maj 📙 Disgen	op	Namn	Björn
•	Leta upp o kursens d	och marker atamapp	a			Dgdata 2023	Kartkurs
•	Klicka på		😨 Ha	intera datamappar			
_	Välj ma	арр		Använd	Ny	Lägg till befintlig	Flytta
Da	atamappen	visas i lista	n Sta	Namn	Version	Beskrivning	10
:	Markera o Klicka på J	latamappe Använd	n Aktiv	Dgdata 2023 Kartko Dgdata 2023 Björn	urs Disgen 2023 Disgen 2023	Databas för Kartkur Konverterat från Disg	r s 2023 gen 8.2

Kartan

23

- Starta kartan •
- Grundkartans användning .
- Ortspanelen .
- Lagerpanelen

Kartfönstrets delar

- 1. Grundkartan
- Vänsterpanel med olika verktyg
- Ortspanel med orterna i Disgens ortsdatabas
- Lagerpanel med olika visningsalternativ

Mer eller mindre av kartan FILBYTER 111 (日の(Q) + i 4 Q) N 🙂 (1) Ка KARTLAGER 8 lisning av grå D Länspräni ã ø 0 00 0 0 <u>م</u> ÷. by (P =-₽ 8. 0 80 -D ø 8 9 Underlagskartor Vita kartor Filter: Visa kartdata Ð 10 Eriksberg (P) Jila (R) 8 20 Likes och ma TILIT ę Q" 루 Öppna och stäng ortspanelen till vänster i kartfönstret (snabbval D) Öppna och stäng lagerpanelen till höger i kartfönstret (snabbval V)

27

Manövrera kartan

DIS FILBYTER

- Markera pilverktyget
- Flytta kartan med musen
- Flytta kartan med Ctrl + pilar
- Zooma med musen
- Zooma med Ctrl + Plus/minus

Den gröna grundkartan innehåller

- Gränser och namn för län, kommuner och församlingar
- Församlingarnas kyrkor

Gränserna för rikets indelninggällande 1989

29

- Skallinjal visar avstånd
- Statusrad visar markörens koordinater och kartans zoomnivå
- Kartans zoom spänner från översikt = 1 till detaljnivå = 46

Mer om grundkartan

Landets indelning

Ortsdatabasen

I ortsdatabasen registreras alla orter.

Redigera orter

Dialogen visas också då en ort väljs med lampan vid skapande av notis

Ortspanelen i vänsterkant visar ortsdatabasen med sina symboler enligt valet för Slag av ort.

444	Blekinge län <k> A</k>	Namn Namn i översikten	Sla	g av ort		
0	⊕ Ø Malmöhus län <m></m>	Tokarp	Gå	ird 👻		
E8	🗄 🤣 Hallands län <n></n>	Namn i utskrift	1.00			
2.	Göteborgs och Bohus län </td <td>Tokarp, Mjäldrunga (P)</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td>	Tokarp, Mjäldrunga (P)				
R	Avstorgs an (7) Avstorgs an (7) Avstorgs an (7)	Beskrivning				
Q	A Alingsas «Kommun» Sengtsfors «Kommun» Alingsas «Kommun»	Tokarp omkring 1910				
	Abogs (P) Abogs (P) Broddarp (P) Broddarp (P) Brodsterg (P) Egyvens (P) Ficherg (P) Grude (P) Grude (P) Abogs (P)	Bid				Andra
	HerryUngs (P) Hor (P) Hodene (P) Jaliby (P) Kallungs (P) A jalidrungs (P)	Koordinater Kartprojektion (för orter i Sverige) V Använd position	RT 90 ~	장: (RT 90) 文: (RT 90)	6441853 1348973	3
	🔗 Glömme < Gård>	Grad Minut Sala	od 1/100	Grad Minut Sal	aund 1/100	
	Rissgårde «Gård»	Non v 58 2 4 29		13 3 14 3 4	3 6 67 2	
2	Molis (P) Od (P) Stolvene (P) Stolvene (P)	v Visa orten på kartan Visa från :	comnivă 24 🏚 Ti	ips: Ortsnamn visas f.n.	generelit från zoor	mnivå 24

31

Ortspanelen

Ortspanelen i vänsterkant

speglar ortsdatabasen

och visar på kartan alla

som ortsdatabasen

innehåller.

orter med sina symboler

och enligt de koordinater

- Markera ortsnamnet och dra det med musen från trädet ut i kartan
- Släpp musknappen

Kartan centreras på ortens läge och orten markeras med en röd blinkande punkt.

När kartan flyttas kommer den ort som ligger närmast kartans mitt att markeras i ortsträdet!

Visa ortens läge

Zooma och Mät avstånd

Förstora kartan utan zoom

- Välj förstoringsglaset
- Klicka på punkt eller
- Markera en ruta med musen på kartan

Förminska kartan utan zoom

Kombinera med Shift

Mät avstånd mellan två punkter

- Välj mätstickan
- Markera punkt 1 med musens vänsterknapp och drag till punkt 2, släpp

Avståndet visas i km (gamla mil) eller meter (fot) i statusraden.

- Välj din önskade kartvy (position och zoom) med ditt favoritläge
- Klicka på 🗮
- Välj Spara läget som nytt hem Eller snabbval N
- Flytta kartan till Stockholm

För att hitta hem:

- Klicka på 🗮
- Välj Ta mig hem Eller snabbval H

Mitt "Hem" på kartan

Lagerpanelen

- Klicka på Som för att se Lagerpanelen
- Gränser för ytor kan tändas och släckas i ordningen län + kommun + församling
- Bara synliga ytors namn visas
- Alla egna orter inkl. kyrkorna släcks då församlingar släcks!
- Kyrkornas symboler och församlingarnas namn kan släckas och tändas
- Egna registrerade orter under församlingarna kan släckas och tändas

37

- Klicka på
- Välj Inställningar

Kartan har sex olika flikar med inställningar

- Grundkartan
- Personvisning
- Ortvisning
- Underlagskartor
- Utskrifter
- Google-export

Kartans inställningar

undkartan p	ersonvisning Ortvisning I	Underlagskartor Utskrifter Goog	le-export
ärger på ytor Land	Vatten	Ĭ	Koordinatsystem (© RT90) SWEREF 99 TM
läns gränser o Färg Stil	boch namn Bredd (pixlar): 3 Län	 Visa gräns från nivå: 1 Visa text från nivå: 10 	Visa rutnät
Communers g Färg Stil	Bredd (pixlar): 3	Visa grāns från nivā: 12 Visa text från nivā: 14	•
Församlingars	gränser, kyrkor och namn	1. d	
Färg	Bredd (pixlar): 2	Visa gräns från nivå: 16 Visa kyrkan från nivå: 18	•
Stil	Församling	Visa text från nivå: 20	•

Grundkartan kan göras lite "mjukare", kanske mer lik Google Maps

- Ändra färg på vatten och land
- Ändra färger och tjocklekar på gränserna
- Ändra utseende på texterna

Kartans inställningar

39

Underlagskartor

- Karttyper och kartinformation
- Kartor f
 ör Disgen
- Kartdatabasen
- Kartförrådet
- Val och visning av underlagskartor

Underlagskartor har mycket att berätta!

Storskaliga (1:4 000)

Bebyggelse & industrier Fastigheter & tomter Vattendrag & sjöar Vägar & järnvägar Skog & mark Berg & dalar Olika projektioner Olika orientering Olika symboler Olika miljöer Olika skalor Olika tider

> Småskaliga (1:50 000)

> > 41

Topografiska kartor för Disgen

Glömme

Skala 1:100 000 (Söder)

Skala 1:200 000 (Norr)

Rikstäckande kartor

Södra verket

Norra verket

Paketerade i

•

Generalstabskartor för Disgen

43

Häradsekonomiska kartor för Disgen

- Skala 1:50 000
- Paketerade länsvis
- Häradsbeskrivningar medföljer!

Sockenkartor för Disgen

- Skala 1:20 000
- Paketeras länsvis
- Sockenbeskrivningar medföljer!

45

Ekonomiska kartor för Disgen

- Skala 1:10 000 / 1:20 000 (norra länen)
- Paketeras länsvis

Svenska och utländska kartor

Disgens karta visar Sveriges yta i Rikets Koordinatsystem 1990 - RT90

X: 6 100 000 – 7 700 000 Y: 1 200 000 – 1 900 000

Med ett utvidgat område för RT90, som ger en ytmässigt felaktig men illustrativ projektion utanför de svenska gränserna kan vi visa

- Nordeuropeiska underlagskartor
- Nordeuropeiska orter
- · Levnadsbanor även i våra grannländer

X: 5 000 000 - 8 800 000 Y: 100 000 - 3 000 000

I kartans inställningar för ortsvisning aktiveras det utvidgade RT90

47

Danska kartor för Disgen

- Översiktskarta 1:1 milj
- Vägkarta 1:250 000
- Historiska kartor

Är uppdelade i

- Nord Jylland
- · Mitt Jylland
- Syd Jylland med Fyn
- Själland
- Lolland-Falster med Bornholm.

Norska kartor för Disgen

- Översiktskarta 1:1 milj
- Vägkarta 1:250 000

49

Finska kartor för Disgen

- Översiktskartor i skalorna
- 1:4 milj
- 1:2 milj
- 1:1 milj
- 1:250 000

DIS Webbshop https://shop.dis.se/prestashop/12-historiska-kartor

- Kartor som köpts från DIS sparas i ett Kartförråd, som kan placeras på valfri plats i datorn
- Mappen DgMap i Disgens Datamapp används för egna kartor

51

Disgens kartor distribueras på USB i **volymer** med ett antal **kartpaket**. Varje kartpaket kan innehålla från 1 till flera 100 kartbilder för en given yta och innehåller en s.k. **dgk-fil** med metadata, dvs information om kartbildernas placering och användning i Disgen.

Kartpaketen kan antingen placeras i Kartförrådet eller importeras ett och ett till Mappen DgMap i Disgens Datamapp – vilket bör undvikas. 53

Om du redan har ett kartförråd

 Skapa ett andra Kartförråd i mappen Kartförråd kurs. Markera denna mapp när du väljer kartförråd i Kartans inställningar för Underlagskartor i nästa bild.

Kartpaket för kursen kan innehålla varianter av kartpaket med äldre innehåll, varför förlust av kartor kan uppstå då sådana kombineras.

Nya kartpaket kan flyttas till det egna kartförrådet för hand.

Skapa kartförråd

- Klicka på Mer 📃
- Välj Inställningar ... , flik Underlagskartor
- Markera Använd Kartförrådet ...
- Klicka på knappen [...]
- Välj en plats i Utforskaren som visas t.ex. C:\Användare\Namn\Disgen
- Välj det Reducerade utseendet på Loggfilen
- Klicka OK

55

Avsluta med OK

Skapa kartförråd

En webbsida med en kartlogg med registrerade kartor visas. Kartloggens första delen visar information om DATAMAPPEN. Om inga kartor har importerats till DgMap är Datamappen tom.

Tillgängliga underlagskartor i Disgen 2023-01-03 01:08:24

Antal kartor i Datamappen: 0. Antal kartor i Kartförrådet: 0. Totalt: 0 kartor.

(Denna loggfil lagras i datamappen DgMap med namnet Kartlogg.html)

DATAMAPPEN - C:\Users\Björn\Disgen\Dgdata 2023 Kartkurs\DgMap

Lagringsplats för kartor importerade via menyn "Välj underlagskartor" eller skapade via dialogen "Placera bild som Underlagskarta".

KARTA

Inga kartor importerade eller placerade i datamappen!

Skapa kartförråd

Kartloggens andra del visar innehållet i KARTFÖRRÅDET. Inga kartor har ännu lagras här - Kartförrådet är tomt.

agringsplats för kartor som kopierats fr napstrukturen under MapSpace skall in oildfiler och metadata).	ån DVD/USB eller levererats via nätet. Notera att nehålla följande nivåer: /Typ/Volym/Paket/Kartor
lappen MapSpace och mappar för förd ör Kartförrådet anges i dialogen Inställr	lefinierade karttyper skapas automatiskt då platsen ingar - Kartor - Underlagskartor:
GEK - Gamla/äldre ekonomiska kartor	GSK - Generalstabskartor
HEK - Häradsekonomiska kartor,	SOK - Sockenkartor
SVB - Blå kartan	SVE - Sverigekartan
SVG - Gröna kartan	SVR - Röda kartan
TYP VOLYM PAKET	
GEK	
Inga kartvolymer lagrade!	
GSK	
Inga kartvolymer lagrade!	
inga kartvolymer lagrade!	
JUN Inga kartualumar laaradal	
epv	
JAN	

Fyll på Kartförrådet

59

Innehållet i kursens kartförråd kommer att läggas in i Disgens tomma Kartförråd.

- Bekräfta med Ja
- Klicka på 🗮 i Disgens karta
- Välj Uppdatera kartdatabasen En ny kartlogg visas

Fyll på kartförrådet

Tillgängliga underlagskartor i Disgen 2023-01-03 01:33:47

Antal kartor i Datamappen: Antal kartor i Kartförrådet: 927 otalt: 927 kartor. (Denna loggfil lagras i datamappen DgMap med namnet Kartlogg.html)

<u>.</u>_____

Uppdatera kartdatabasen

I kartloggens rubrikdel framgick att det nu finns 927 kartor i Kartförrådet.

Den komprimerade loggen visar alla lagrade kartpaket.

En fullständig kartlogg skulle lista alla de olika delkartorna inom varje kartpaket.

TYP	VOLYM	PAKET
GEK		
	GEK P Ä	lvsborgs län 1959-63
		07C Borås
		07D Ulricehamn
GSK		
	Inga kart	volymer lagrade!
HEK		
	P Älvsbo	rgs län
		176 Floby
SOK		
	Inga kart	volymer lagrade!
SRK		
	Inga kart	volymer lagrade!
SVB		
	Blå karta	n
		SVB P Älvsborgs län
SVE		
	SVE Lan	dskarta - 1.000.000
		SVE_Sverige_2005
SVG		
	Gröna ka	irtan
		SVG P Älvsborgs län
SVR		
	Röda kar	rtan
		SVR P Älvsborgs län

61

- Klicka på Mer 💳
- Välj Underlagskartor...

Eller tryck W

Dialogen har två listor

- Registrerade / passiva kartor
- Visade / aktiva kartor

Kartdatabasen

		Visade kartor: 0
(P07C0a63 Hindás 1963 (26-29, MapSpace) (P07C0a63 Hindás 1963 1.1 (30-40, MapSpace)		
(P07C0a63 Hindas 1963 1.2 (30-40, MapSpace) (P07C0a63 Hindás 1963 2.1 (30-40, MapSpace) (P07C0a63 Hindás 1963 2.2 (30-40, MapSpace)	>>	
CP07C0b63 Hedgarde 1963 (26-29, MapSpace) CP07C0b63 Hedgarde 1963 1.1 (30-40, MapSpace)		
(PU7Cub05 Registre 1905 1.2 (30-40, MapSpace) (P07C0b63 Hedgarde 1963 2.1 (30-40, MapSpace) (P07C0b63 Hedgarde 1963 2.2 (30-40, MapSpace) (P07C0c63 Hedgarde 1963 (26-29, MapSpace))		
(P07C0c63 Gesebol 1963 1.1 (30-40, MapSpace) (P07C0c63 Gesebol 1963 1.2 (30-40, MapSpace) (P07C0c63 Gesebol 1963 1.2 (30-40, MapSpace)		
: P07C0c63 Gesebol 1963 2.1 (30–40, MapSpace) (P07C0c63 Gesebol 1963 2.2 (30-40, MapSpace) (P07C0d63 Hultafors 1963 (26-29, MapSpace)	Typer	
007/0462 Multifact 1062 1 1 (20.40 MacConce)	⊡ GEI	ĸ
CP07C0d63 Hultafors 1963 1.2 (30-40, MapSpace)	17000	
CHILD Date 2 Month at any TIDE 2 T 1 (20, 40, March Control)	⊡ GEI	ĸ

Listorna visar kartornas namn, zoomintervall och lagringsplats

- Flytta markerade eller alla kartor mellan listorna med tangenterna [>] [>>] [<] [<<]
- Flytta kartor som passar bakomliggande kartfönster och som tillhör valda typer med

- Välj kartyta för vilken underlagskartor skall visas
- Klicka på 🚍 ٠
- Välj Underlagskartor (SnabbvalW)

Dialogen Val av underlagskartor visas. Vänsterlistan visar nu alla registrerade kartor i kartdatabasen

A	v Falkóping	5		1	KARTLAGER
je o	- Bjurum (R) - Borgunds (R) - Brismene (R) - Broddetorp (R)	2		Hällestad (R)	Visning av gränser ○Länsgräns ○ + Kommungräns ● + Fors.gräns
☆- ≡-	– Brunnhem (R) – Borstig (R) – Dala (R) – Falköping (R)	Z		•)	Visning av kyrkor ∑ Kyrksymboler ⊠ Församlingens namn
♪ ©	- Fridered (R) - Floby (R) - Friggeräkker (R) > Grolandia (R) - Gudhern (R)		<u> </u>	$\sim c$	Visning av onter Registrerade orter Referende ortnarnen Hernbygdens orter Kateformation
😈 Val av underlagska	rtor		f.	21-12-2	nubrik teckenförklarings
Legistrerade kartor (utc GEK P07C0a63 Hindås GEK P07C0a63 Hindås GEK P07C0a63 Hindås GEK P07C0a63 Hindås GEK P07C0a63 Hindås GEK P07C0b63 Hedgar GEK P07C0b63 Hedgar GEK P07C0b63 Hedgar GEK P07C0b63 Gesebo GEK P07C0c63 Gesebo GEK P07C0c63 Gesebo GEK P07C0c63 Gesebo GEK P07C0c63 Gesebo GEK P07C0c63 Hultafo GEK P07C0c63 Hultafo	m visade): 927 1963 (26-29, MapSpace) 1963 1.1 (30-40, MapSpace) 1963 1.1 (30-40, MapSpace) 1963 2.2 (30-40, MapSpace) 1963 2.2 (30-40, MapSpace) de 1963 2.3 (30-40, MapSpace) de 1963 1.2 (30-40, MapSpace) de 1963 1.2 (30-40, MapSpace) de 1963 1.2 (30-40, MapSpace) 1963 (26-29, MapSpace) 1963 1.2 (30-40, MapSpace) 1963 2.2 (30-40, MapSpace) rs 1963 1.2 (30-40, MapSpace) rs 1963 2.1 (30-40, MapSpace) rs 1963 2.1 (30-40, MapSpace) rs 1963 2.1 (30-40, MapSpace)	~	>> <	Visade kartor: 0	lagisator klater ikandata nkonsating e.cch makor
GEK P07C0e63 Sjömarl GEK P07C0e63 Sjömarl	ken 1963 (26-29, MapSpace) ken 1963 1.1 (30-40, MapSpace)	~			

Ta bort Importera...

□Övr

63

Karttyper

Valet av underlagskartor, som flyttas från vänster lista till höger lista och som har anknytning till vald kartyta i kartfönstret bestäms av

4 typer av DIS kartor med övervägande rikstäckning

SV*	Sverigekartor (SVE, SVR, SVB, SVG)		
GEK	Ekonomiska kartor		
GSK	Generalstabskartor		
HEK	Häradsekonomiska kartor		

- Ett fritt val av initiala tecken (stora och små bokstäver). T.ex. SRK (Skånska Rekognoseringskartor) eller SOK (sockenkartor)
- Övriga kartor som inte identifierats enligt ovan •

Välj underlagskartor

65

Var ligger alla underlagskartor?

- Markera
 Visa kartdata i lagerpanelen
- Zooma och panorera för att se kartdata för de olika rutorna för valda kartor för kartfönstret

Visa underlagskartorna

- Avmarkera lagerpanelens
 Visa kartdata
- Markera
 Visa kartor

Någon eller några av de valda underlagskartorna visas i kartfönstret.

Om ortspanelen tidigare var stängd öppnas denna. En kartträd visas under ortsträdet.

67

Kartor, som har anknytning till kartfönstret och har zoomvillkor som uppfyller kartans aktuella zoomläge, visas.

Kartfönstret kan visa upp till 15 olika underlagskartor, som lagras i var sitt kartlager.

Kartlagren kan släckas och tändas med högerklick eller för lager 1-9 med klick på motsvarande siffertangent.

Markerad karta (med >>) kan flyttas upp/ner till angränsande kartlager med Shift + pil upp/ner. När musen läu

Visa underlagskartorna

Om många olika kartor har valts och döljer varandra, kan ett lokalt filter i Lagerpanelen aktiveras.

Klicka på Filter och fyll i inledande bokstäver för önskade kartor. Avsluta med OK

De övriga valda kartorna släcks tillfälligt tills filtret nollställs eller visningen av kartorna slås av.

Kartorna behåller sina platser - de uteslutna lagren blir tomma.

69

Zooma, släck/tänd, flytta kartor

- Välj SV* (alla topografiska Sverigekartorna) och GEK i dialogen Val av underlagskartor
- Zooma in/ut för Mjäldrunga för att också se de olika kartorna
- Släck och tänd olika lager

- Markera och flytta någon karta till närliggande lager med Shift + pil
- Använd filtret för att lyfta fram önskad karta

Visa underlagskartorna

Installera DIS gratis-kartor

- Gå till www.dis.se/kartor-nedladdning
- Högerklicka på Röda kartan för Östergötlands län (E)
- Välj Spara länk...
 Zipfilen med kartorna kopieras till mappen
 Nedladdade filer eller sparas på Skrivbordet
- Packa upp zipfilen SVR E Östergötlands län.zip
- Klicka på mappen SVR E Östergötlands län
- Markera och kopiera nästa mapp med samma namn
- Spara mappen i mappen MapSpace/SVR/Röda kartan

Uppdatera kartdatabasen i Disgen

- Klicka Mer
- Välj Uppdatera kartdatabasen

71

Notiser och orter

- Händelsenotiser
- Registrera ort
- Ortens koordinater
- Placera orter och ortnamn

Händelsenotiser och orter

Registrera kvinnan Karin Provdotter

Född 1850-03-08

i Tokarp, Mjäldrunga (P)

Lägg till in	formation för notisen Född	Född: Död:
Namn	<u>N</u> otisnamn:	
ödd	Född	∼ Original
Död		
	Kommentar:	
		.*.
	Datum:	
	1850-03-08	8
	<u>O</u> rt:	\sim
		~ 💡

73

Registrera ort

R	edigera ort, ortens harstamning: Sverige,	Aivsoorgs ian, Herrijunga, Mjaldrunga (P) Namn			u	~
100	a Ale <kommun></kommun>	Namn i översikten	Slag av ort			
P_	🛞 🔿 Alingsås <kommun></kommun>	Tokarp	Gård ~			
10	Bengtsfors <kommun></kommun>	Namn i utskrift				
兄	Naas siojoseminarium < sk Borås <kommun></kommun>	Tokarp, Mjäldrunga (P)				
G	Dals-Ed <kommun></kommun>			_		
~	🗄 👄 Färgelanda <kommun></kommun>	Beskrivning				-
Q	Alboga (P) Alboga (P) Can Broddarp (P) Can Bröttensby (P) Can Eggvena (P) Eckeberg (P)	Där fanns två hus, ett som låg utmed en st nedanför mot Iadugården. Det första huset: Groventrén hade höga tr Därifrån kom man rakt in i köket. Rakt em	tenmur mot vägen, och ett som låg ätrösklar, farstun hade jordgolv. ot groventrén låg ingången till			~
	Folene (P) Grude (P) Herrijunga (P) Herrijunga (P) Hov (P) Hodene (P) Jäliby (P) Källunga (P)	Bilder			Lõgg til Ändra Ta bor	t
	Mjäldrunga (P) Jäder < Gård> Kyrkegården < Kyrke Tubbarp < Gård> Glömme Västergård Glömme Västergård Glömme Östergård Molla (P) Molla (P)	Koordinater Kartprojektion (för orter i Sverige) RT 9 V Använd position Latitud / longitud (SWEREF 99) Grad Minut Sekund Non V 58 (2) 4 (2) 43 (2) 9	0	64422 135 kund	1/100	
	Conception of the second seco	V Visa orten på kartan – Visa från zoomr	nivá 15 🗭 Tips: Ortsnamn vísas f.n. zoomnivá 24 Spara Avbry	generelh t	: från OK	:

Låt koordinatinformationen vara oförändrad!

Orten får tillfälligtvis överliggande orts plats.

Vi återkommer till denna lite längre fram för att hitta dess rätta läge.

Tokarp registreras i programmets ortsdatabas och blir direkt synlig i kartans ortsträd

Orten är markerad på kartan, nu på kyrkans plats

- Högerklicka på Tokarp i Ortsträdet
- Välj
 Visa ortsinformation...

75

Notera nivåerna i ortsträdet och utformningen av ortsnamnet vid utskrift.

 Namnet för svenska orter visas med församling på slutet.

Ex: Undantaget, Tokarp, Mjäldrunga (p)

- Namnet för utländska orter visas med landet på slutet.
- Ex: Grace Lutheran Church, Mora, Minnesota, USA

Ortnivåer i ortsträdet

Visa ortsinformation

Ortens koordinater

tprojektio	on (fo	or ort	er i S	overig	e)	RT 9	0		\sim	X	(RT	90)		1	6442	169		
Använd p	oositi	on								Y	(RT	90)		[1351	360		
atitud / Ic	ongitu Gr	ud (S ad	WER Mi	EF 99j inut	Sek	und	1/	100			Gr	ad	Mir	nut	Sek	und	1/	100
Nori 🗸	58	٢	4		42		52		Öst	~	13		17	•	8		43	

I dialogen **Redigera ort** kan du ange ortens koordinater på tre olika sätt

- RT90 med X- och Ykoordinater (2 x 7 siffror)
- Sweref 99 TM med N- och Ekoordinater (7 + 6 siffror)
- Latitud och Longitud i grader, minuter och sekunder

- (Markera Använd position för att koordinaterna skall gälla. Har ingen effekt!)
- Markera Visa orten på kartan för att den registrerade orten skall synas på kartan.
- Ange från vilken zoomnivå orten skall visas.

Dessa inställningar behöver normalt inte ändras!

Men det finns enklare sätt att ange ortens läge!

77

Koordinater från kartan i Eniro.se

- Sök Tokarp, Floby (eller annan plats i Sverige)
- Klicka på Koordinatknappen
- Flytta symbolen med musen till rätt punkt (entré / skorsten / ...)
- Markera RT90-strängen (eller WGS84 decimal)
- Högerklicka och välj Kopiera Eller tryck Ctrl+C

Koordinaterna kopieras då automatiskt till Windows klippbuffert/urklipp

- Högerklicka på orten i ortsträdet
- Välj
 Hämta koordinater från klippbufferten ...
- Godkänn de nya koordinaterna

Ortssymbolen flyttas till rätt plats på kartan. OBS Klippbufferten nollställs efter användningen!

Använd koordinaterna

79

Koordinater från kartan i Hitta.se

- Sök Tokarp, Floby (eller annan plats i Sverige)
- Klicka på menysymbolen och välj Koordinater
- Flytta koordinatsymbolen till rätt punkt (entré / skorsten / ...)
- Markera RT90-strängen (eller WGS84 DD)
- Högerklicka och välj Kopiera Eller tryck Ctrl+C

FILBYTER

2

Ð

ויויייח

Oxy

吕

Koordinater från Google.se/maps

Sök Tokarp, Floby (adress) . Eller någon plats på Jorden! Högerklicka på ٠ rätt punkt (entré / skorsten / ...) 58.07843, 13.28579 Vägbeskrivning härifrån Vägbeskrivning hit Vad finns här? Högerklicka på Sök i närheten . Skriv ut raden med koordinaterna Lägg till en plats som saknas (i WGS 84) Lägg till företag Rapportera ett dataproblem Mät avstånd

Koordinaterna kopieras då automatiskt till Windows klippbuffert/urklipp

81

- Välj **positionsverktyget** i vänstermenyn och tryck på Shift-tangenten *en gång (eller Shift + klick)*
- Markera ortnamnet i trädet med musen, håll ner musknappen och dra den till punkten på kartan
- Släpp musknappen och godkänn de nya koordinaterna
- (Upprepa drag-släpp för anda orter)
- Avsluta genom att välja Pilverktyget

Ortssymbolen flyttas till sin nya plats

Flytta ortens namn

- Välj positionsverktyget i vänsterkant och tryck på Ctrl-tangenten en gång (Eller Ctrl +)
- Markera ortnamnet i trädet med musen, håll ner musknappen och dra den till nya platsen för namnet på kartan
- Släpp musknappen
- (Upprepa drag-släpp för anda orter)
- Avsluta genom att välja Pil-verktyget

83

Ortnamnet flyttas till

sitt nya läge

Inställningar för ortsvisning

- Välj utseende på ortsmarkör
- Välj om ortsymbol skall visas och i vilken storlek
- Välj utseende på linje till ortnamnen (om dessa är utflyttade från symbolen)
- Väljgenerella zoomnivåer för visning av orten

Justera visningen av enskild ort

- Markera orten o ortsträdet
- Högerklicka och välj
 Anpassa visning av orten ...
- Välj om ändring skall avse endast orten eller även underliggande orter
- Välj att visa orten eller ej
- Ange zoomnivå då orten börjar visas

	→ Källunga ✓ - Mjäldrun	(P) ga (P)
	To Molla Od (P) Remm	<u>S</u> ök ort <u>V</u> isa ortsinformation Sö <u>k</u> orten i Dispos
	agskartor	V <u>i</u> sa historiska kartor för orten
	SVG P Alvsbo	Anpassa visning av orten i kartan
	SVG R Skarab	Hämta koordinater från klippbuffert
Anpass	a visning av orter i kartan	×
Änd E	lringen ska gälla indast markerad ort	✓ ок

 Ändringen ska gälla
 ✓ OK

 Endast markerad ort
 Markerad ort och alla underliggande
 ✓ Visa orten i kartan
 Ange zoomnivå
 24
 ? Hjälp

 Tips
 Kyrkor börjar visas vid nivå 18
 Förs.namn börjar visas vid nivå 20

 Nivån för församlingsgränser begränsar visningen av orter, den är nu
 16

Notera att när orter i en ortshierarki skapas får underliggande ort initialt överliggande orts koordinater med visningsnivån 2 enheter högre.

85

Registrera personens händelsenotiser

- Alla händelser skall innehålla tid(er) och ort(er)
- Lägga dem i kronologisk ordning skjut in nya notiser mellan Född och Död!

Levnadsbanor kan vara

- Levde ..., Levde
- Flyttade ..., Flyttade...
- Levde..., Flyttade..., Levde ...

Några tips för levnadsbeskrivningar

Händelser "utanför" levnadsbanan kan vara

- Döpt...
- (Yrke) Arbetade ...
- Begravd ...
- Notiser kan flyttas upp och ner i levnadsbeskrivningen med Ctrl + pil upp/ner.
- Notiser kan kopieras från en persons levnadsbeskrivning till en annans (Ctrl+C -> Ctrl+V)
- Senaste registrerade orterna finns i listan som visas med klick på V-symbolen efter ortfältet

Några personuppgifter

Kalle Test

- Född 1850-01-02 i Rissgärde, Mjäldrunga (P)
- Död 1905-02-01 i Tokarp, Mjäldrunga (P)
- Flyttade 1865-05-02 från Rissgärde till Höverö, Grolanda (R)
- Flyttade 1870-06-04 från Höverö till Plogskog, Eriksberg (P)
- Gifter sig 1871-12-01 med Karin Provdotter i Mjäldrunga K:a

- Arbetade från 1872-01-02 till 1875-10-01 i Björstorp, Eriksberg (P)
- Levde som kyrkvaktmästare från 1880 till 1885 i Grace Lutheran Church, Mora, Minnesota, USA
- Levde från 1885 till 1905-02-01 i Tokarp, Mjäldrunga (P)
- Död 1905-02-01 i Tokarp.

Karin Provdotter

 Flyttade 1971-12-01 från Tokarp till Plogskog

Notiserna är inlagda. Ge orterna sina rätta lägen!

87

Släkten på kartan

- · Hämta personuppgifter
- Visa personuppgifter
- Välj notistyper
- Visa personer längs förflyttningar och på orter
- Visa ortsinformation

Visa personinformation

Exempel på visningar

Personinformationens utseende

- Klicka på 📃
- Välj Inställningar...
- Välj fliken Personvisning

Rutan *Välj notiser för* visar en översikt med valda notiser för

- Ortsvisning
- Levnadsbanor
- Utvidgade levnadsbanor

Till höger väljs:

- Linjefärg
- bredd
- skugga på underlagskarta Nederst väljs:
- Symbolstorlek f
 ör h
 ändelsetyper
- Anpassa kartan automatiskt ...

Grundkartan	Personvisning Ortvisning Underlagskartor Utskrift	ter Google-expo	n	
Valj notiser f	ör	Normal linje		
Översikt		Färg	Bredd (pixla	m): 3 🛢
		Aktuell linje		
		Färg	Bredd (pixl)	nr): 3 🛢
	Dad Sadd	Lokal linje		19 - 19 19 - 19 - 19
Ortsvisning	600, F000	Färg	Bredd (pixta	u): 3 😭
		Inaktuell linje		
		Färg	Bredd (pixk	sr): 3 🕃
Levnads-	Död, Flyttade, Född, inflyttad, Levde, Utflyttad	Personlinier		
		Linjeskug	ja på underlagskartor	
banor		Rubrik för in	dividinformation	
areason (Regraved Drint Gift Sambo Skild Vike	Använd ru Ta me	brik med info och na i utpekad nersons nav	mn
Utvidgade			n egen text i rubriken	
levnadsband		Egen rubrik		
	-	Stil	Rubrik	Färg

93

Klicka på rutan för visningstyp

Till vänster:

- Notistyper som kan väljas Till höger:
- Notistyper som visas

Markera notistyp

 Flytta denna med någon av pilknapparna

Dubbelpilen flyttar alla notistyper.

Notiser för Utvidgade levnadsbanor kompletterar notistyperna för Levnadsbanorna ovanför. **Notistyperna kan bara användas i ett av valen.**

Välj notistyper

Visa händelser vid en ort

Händelsesymbolerna runt ortssymbolen, där alla händelser skall kunna visas utan för stor överlappning

95

- Högerklicka på linjen
- Välj
 Visa personer ...

En dialogruta visar en lista av personer med koppling till orterna och vilken riktning dessa förflyttat sig

Visa mer på kartan

- Högerklicka på orten
- Välj
 Visa ortsinformation ...

En dialogruta visar information

(samma som vid högerklick i

Visa mer på kartan

97

om orten

ortsträdet)

Centrera och radera persondata

Rubrik och Teckenförklaringar

99

Flera fönster

- Samspel mellan källa och karta
- Synkronisering mellan två kartfönster
- Tre grupperade fönster för översikt

Visa två fönster Familj - Karta

- Visa levnadsbanor för alla i FÖ Linjer för alla personer visas
- Klicka på Karin i FÖ Hennes linje visas, övriga linjer byter utseende. Se rubriken.
- Klicka på Kalle igen i FÖ Hans linjer visas medan Karins tonas ner. Se rubriken!

Samma princip för visning av antavla, släkttavla och söklista inom samma fönstergrupp.

101

Visa två kartor med synkronisering

Kartfönstret visar SV* och GEK och båda panelerna

- Markera Kartsynkronisering i Lagerpanelen.
 Ett 2:a kartfönster med samma innehåll öppnas.
- Välj olika Filter i de två fönstren.
- Stäng en eller båda panelerna för att få bättre översikt

FILBYTER

Visa två kartor med synkronisering

- Peka i Fönster [1]. Notera markör i fönster [2].
- Flytta kartan i Fönster [1] Kartan i fönster [2] följer med.
- Zooma i fönster [1] Kartan i fönster [2] följer med.

103

Visa tre fönster: FÖ & PÖ - Karta

Visa tre fönster: FÖ & PÖ - Karta

 Dra och släpp Kartfönstret över PÖ. Dialog Bekräfta - Välj Delat

Kartfönstret och PÖ delar nu Disgenfönstrets högra del.

 Dra PÖ-fönstret och släpp det på FÖs nedre del. Dialog Bekräfta – Välj Delat

Till vänster finns nu FÖ och PÖ Till höger bara kartan

 Spara fönsterlayouten som FÖ & PÖ / Karta

Bilder och utskrift

- Bild från kartan
- Utskrift av kartor

- Klicka på 📃
- Välj Spara karta som bild... . En Spara-dialog visas med datamappens DgPic i fokus
- Välj filformat: . jpg eller bmp (bäst)
- Ange bildnamn
- Tryck Spara

107

Klicka på Skrivarikonen Karta är markerad

Kalles levnad.jpg

- Klicka på Fortsätt .
- Klicka på Inställningar

Flik För kartan / Utseende

För övre bild

- Ta med teckenförklaringar
- Ta med rutnät
- Ta med underlagskartor

För 2:a / nedre bild (om vald)

- Ta med teckenförklaringar .
- Ta med rutnät .
- Ta med underlagskartor
- Ta bort persondata .

Skriv ut karta

Spara karta som bild

Kyrkböcker och kartor på nätet

Via Dispos

• Till ArkivDigital, Riksarkivet, ...

Till Lantmäteriet

- Välj kartakt
- Studera kartakt

- Högerklicka på ort i ortspanelen
- Välj
 Sök orten i Dispos

Hitta kyrkböcker via kartan

✓ Mjäldrunga	(P) 7
Toka Molla (P Od (P)	<u>S</u> ök ort <u>V</u> isa ortsinformation
Remmer	Sö <u>k</u> orten i Dispos
agskartor SVG P Älvsborg SVG P Älvsborg SVG R Skarabor	V <u>i</u> sa historiska kartor för orten <u>A</u> npassa visning av orten i kartan <u>H</u> ämta koordinater från klippbuffert

•	Klicka	på	Sök	
		P		

Eörnamn:			۲	Sök
Efternamn:			×	Stäng
Händelse:	Levde/Husf	örhör 🗸		
Ort:	Tokarp		?	Hjälp
Försa <u>m</u> ling:	Mjäldrunga			
ansbokstav:	P			
Datum:	1850	(ååååmmdd eller åååå)		

111

Hitta till husförhörslängderna för orten

DIS	POS - Sökei	r efter Hu	istörhör i	lokarp, Mjä	larunga 1850		Juder	Hote.	1	Pod	TIE	Inflyttnin	a.
	Rappo på D	ortera gärna IS Forum, e	l problem s ller annars	tora som små, bi till dispos⊛dis.:	āst se		Julia	Personeus Na	mn och Stoud.	ort.	är.	frán.	ör.
	្រា	illgängliga l	kyrkoboksv	volymer			Johny	male and	and the second	-	2	-	
Volym	Period	Innehi	m v	'isa volym*	Synka		1	5 Parto	inadon	mille	1934-13		
AI:4	1847-1854	Husför	hör 🤇	3 - 31 6		8	4	your			. 7	1	
I:ı	1850-1880	Födda	0	D-91				W Elifabeth	Jom .	Hoby	1824 11		
Tia .	1850-1880	Döda	0	9 - H ()				J. Mjäldrunga	kyrkoarkiv, H	usförhörslän	gder,		
ägg till	sidor till databa	asen	1		Lägg till							1	
För att se or	iginalaidorna mliste du I	la ett sbossienung	bos Ascenty elle	r Arko Digné. Rikiarkové	t är belt grutis.	-		les -	56				
		Uppslag i h	usförhörslä	ingder				7.	Jubber			-	
Ortnami	i [Artal	Sida	Visa sida*		and sou							alvine -
Tokarp		1847	56			Ser. S				Pressners N	one wide National		10
lokarp		1847	57	->> ()		King 1	8	4	tekny				
okarp	ĺ	1855	54			A.S.M	-		- 13	2. Carlo	ina dans	10.11	10.00
Fokarp		1855	55	-M CO 1		200		1	11	Service		- Jun	resy
okarp	1	1855	56	-		Kar Modern karts från	rta Hitta sa	-		-ujaocth	gent.	loby	1824
okarp		1855	57	-		Mjäldrunga Kyrka	1		-1	A Klasal	Lestinn	mills	1897
okarp		1862	78	-H (C) (Historiska kartor i	från Lantmäter	riet	2	in Ander	Sichik	d'	Bro
okarn		1860	70			Mjäldrunga 1825-	1875	-					1000
eron b				1		Tokarp 1800-1900)						
okarp		1862	80										

- Markera en ort med egna koordinater i trädet eller ...
- Markera en punkt i kartan
- Högerklicka
- Välj Visa historiska kartor ...

Visa LM:s historiska kartor

Källunga (P)		
🗸 - Mjäldrunga (P)	1
Molla (P) Od (P) Remmene	Sök ort Visa ortsinformation	
lagskartor	Visa historiska kartor för orten	2
SVG P Alvsborgs SVG P Älvsborgs SVG R Skaraborg	<u>A</u> npassa visning av orten i kartan <u>H</u> ämta koordinater från klippbuffert	K
the second and second and second first of the		-

113

Välj kartakt

FILBYTER	▲ Dölj filtrering ↓ Till sökresultat
Möjlighet att filtrera	Filtrera på arkiv Visa akter för dessa arkiv 🔽 Lantmäteristyrelsen 🛛 Rikets allmänna kartverk 🔽 Lantmäterimyndigheterna
sökresultaten	Filtrera på kartserier
	Visa kartor från dessa kartserier 🗹 Ekonomiska kartan 🗹 Generalstabskartan 🖉 Häradsekonomiska kartan
• Gå	Avmarkera alla kartserier
Till sökresultat	Filtrera på årtal Årtal (fr.o.m.) Ååååå åååå
	Filtrera på beskrivning och beteckning Skriv ord eller ortnamn. Till exempel: Laga skifte, avsöndring eller Gävle
	Skriv ett eller flera ord för att filtrera sökresultaten

- Småskaliga kartor, t.ex. Häradsekonomiska kartan
- Alfabetiska registret med förteckningar över gårdars olika akter
- Lantmäteriaktersom
 - Arealavmätningar
 - Storskiften
 - Laga Skiften
 - mm

140				· Petersaini	
	Häradsekonomiska kartan	l.	F	loby, 43-22	
	Alfabetiska registret		1	6-häl-alff	
5e5	Alfabetiska registret		- 1	5-mjä-alfg	
	Alfabetiska registret		3	5-mjä-alfj	
	Alfabetiska registret		1	5-mjä-alft	
Page 14 :	Wild mate out	<u><u><u></u></u><u></u><u></u><u></u><u></u><u></u><u></u><u></u><u></u><u></u><u></u><u></u><u></u><u></u><u></u><u></u><u></u><u></u></u>	plats	sidor plets	7 Feeling
Laga st. a.	Kjaldunga toutin an	313 15 3 49 1	14	127 13.12	7 Tredberg
Ø:	d: team.	· 14 15 10 78 1.	- HO	83 13.12	R. Lundblad
		1/ 18 1 11	7	395 13.1.	d'
agenthe met the	mo selelatt a. Kjaldunga by	er ut al	P/20	18.1	1
agenth mil to D'	ni seldatt a Kjaldungaly et a Ringasch by fumt alla aver	35 15 7 60 1	5010	159 1313	
Ögenth mil 4 D: O Lago st. å Faillozza best	no telelatt z. Kjaldunga by cl z. Ringarde by hemt olla ager	.55 15 6 60 1 18 7 7 1 18 7 7 1	5010 5010 34 13	159 13.13 199 13.13 199 13.13 199 1 - 29.30	d' d'
Ögenth mil to D: D Laga st. å Tallözzn bester Laga st. å	mit seldatt z. Kjalinengasty et z. Sungasele - by Semit alla ager zzagrugt tratte Telhalt heterste hr allow Tathuit, di	.15 15 2 60 1 18 7 74 1 <u>8 1</u> 18 7 74 1 <u>8 1</u> 15 7 10 1 <u>10</u> 11 7 10 1	200 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00 00	159 1310 18.1 119 1313 - 24.5 - 24.5 - 24.5 - 24.5	d: d: Lidstrims, Hilbern. O Turnel
Ögenth mil to D: D Laga st. å Hallözen bus Laga st. å 6 • dely av	nik selelatt ä Kijalinungaly elt ä Siitegäsele iky Siemi ^{te} otta äger essägsegl e trasta Tähatt <u>kesta k</u> he attan Tathurt, <u>di</u> Ledelatterpe	-10 15 2 20 1 -10 15 2 10 1 -10 15 2 10 1 -10 15 2 10 1 -10 15 2 10 10 1 -10 15 2 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10	12 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	159 13:13 119 13:13 139:1 - 24:36 - 29:36 - 29:36 - 29:31 - 19 18:1	d: d: Edition, Allon. O Lund J Thirtheou
Ø:	d: team.	- 14 15 to 78 1	Des the	8.3 13.n 3.95 13.13	R. Lundble

115

 Klicka på 1874 Laga Skifte 15-mjä-30

Visa info om akten

- Zooma kartbilden
- Bläddra mellan bladen
- Ladda ner akten som DjVu
- Ladda ner sidan som TiFF

Välj och visa karta/akt

116

Sökresultat

Akten i DjVu-visare

- Zooma
- Bläddra
- Spara bild/akt som
 DjVu (liten fil)
- Exportera bild till bmp (stor fil)

DjVu Viewer -- C:\Users\Björn\Downloads\\im15_15-MJA-30_0003j4d2.bundle (21).djvu × Arkiv Markera Navigera Visa Layout Matning Hjalp 🔒 🖶 🛤 💯 T 🝳 🅎 📑 📑 🚱 Anpassa sida 🗸 😔 🎼 🚸 🛊 1/73 ି ବ ବା 🚯 🕅 * KARTA TOKARP Spara sidan som... Spara doku tet som Exportera till fil Navig Visa Skriv ut. Layout Matning Hiale

Ladda som DjVu & TIFF

TIFF-filen för aktuell sida hamnar i mappen Hämtade filer (Downloads) och öppnas i bildprogram. Bildkvaliteten något bättre, men filen mycket större än i DjVu-format

117

Google Earth Pro

- Installation av Google Earth Pro
- Inställningar för Google Earth
- Inställningar i Disgens karta
- Levnadsbana på Google
- Symboler och pratbubblor
- Gör en tur
- Bilder och Multimedia
- Inställningar
- Export av Google-presentation
- Komplettera webbsida

Google Earth Pro - GEP

Google Earth Pro är ett program som laddas ner gratis

 Sök efter Google Earth Pro på nätet och ladda ner programmet.

Programmet laddas, installeras och startar.

- Klicka på pilen framför Sök i vänsterpanelen för att dölja sökrutan
- Bocka av Primär databas under Lager i vänsterlistan
- Klicka på pilen framför *Lager* för att dölja lagerinformationen
- Klicka på huvudmenyns Verktyg och välj Alternativ ...

119

I fliken Turer

- Välj
 Tid mellan platserna: 2-3 sek
- Välj
 Pausa vid platser: 6-10 sek
- Avmarkera Flyg längs med linjer
- Markera
 Visa pratbubblan när jag pausar vid platser

Inget mer behöver göras i dialogen

Klicka OK

GEP inställningar

3D-vy Cache Turer	Navigerin	ng Allmänt				
När jag skapar en tur från e	n mapp:					
Tid mellan platserna: 2.0	0 seku	inder 0 🗨)			
Pausa vid platser:	seku	inder 0 💳	0			
Flyg längs med linjer						
Visa pratbubblan när j	ag pausar vid	platser				
När jag skapar en tur från e	n linje:					
Kamerans vridningsvinkel:	60.0 G	irader 👘			0	
	100.0	ater				
Kamer Aavstand:		No. Contraction				
Kamerasvistant	Same In I	- and la				
Alternativ för G	Google E	Earth				
Alternativ för C	boogle E	Earth				
Alternativ för G	ioogle E	Earth er Na	vigering	Allmänt		
Alternativ för C 3D-vy Cache	ioogle E	Earth er Na	vigering	Allmänt		
3D-vy Cache	ioogle E Tur tur från	er Na	vigering	Allmänt	1	
3D-vy Cache	ioogle E Tur tur från	er Na	vigering	Allmänt]	
3D-vy Cache När jag skapar en Tid mellan platse	ioogle E Tur tur från erna: 2	er Na en mapp: 2.00	vigering sekunder	Allmänt]	
3D-vy Cache När jag skapar en Tid mellan plats	tur från	Earth er Na en mapp: 2.00	vigering :] sekunder	Allmänt		
Alternativ för C 3D-vy Cache När jag skapar en Tid mellan platse Pausa vid platse	ioogle E Tur tur från erna: 2 er: 6	Earth er Na en mapp: 2.00	vigering : sekunder sekunder	Allmänt 0 = 0 =		
Alternativ för C 3D-vy Cache När jag skapar en Tid mellan platse Pausa vid platse	Google E Tur tur från erna: 2 er: 6 ned linjer	Earth er Na en mapp: 2.00 5.0	vigering sekunder sekunder	Allmänt		

Visa levnadsbanan på GEP

 Klicka på Google-ikonen i Kartfönstrets vänsterkant

GEP visar en glob med Kalles hela levnadsbana.

121

Under rubriken **Platser**, nivån **Tillfälliga platser** visas levnadsbanor från Disgen.

Levnadsbana för Kalle Test ...

- Bocka för Kalle Test Alla orter och notiser visas
- Klicka på en ort Ortsinformationen visas i en pratbubbla på kartan
- Dubbelklicka på ort Kartan zoomar in till orten
- Klicka på notis Pratbubbla visas för händelsen
- Dubbelklicka på notis Kartan zoomar in till orten för händelsen

Om ev. äldre eller dubbletter av Levnadsbanor visas under Tillfälliga platser:

• Högerklicka på raden med Levnadsbana och välj Radera

GEP Vänsterpanel

Om flera ikoner finns för orten: Klicka på punkten så sprids ikonerna ut

123

GEP Karta

Levde-notiser symboliseras med en personikon för olika åldrar

• Klicka på ikonerna för orter och händelser för att se pratbubblorna

Starta resan på GEP

Levnadsbana för Kalle Test (1850-1905)

ଧାତାରା 💿 🚨 🖉

- Markera raden Levnadsbana för Kalle Test eller raden med Kalle Test
- Klicka på Mapp-ikonen längst ner i vänsterpanelen

Resan börjar ...

I kontrollpanelen kan du bl.a.

Lager

- Stanna
- Starta
- Flytta dig i tid
- Repetera förloppet

Bedigers Yisa Yerktyg

tille

125

 Lägg in en Bild-notis före en Levde-notis i Disgen

Bilder får vara stora. Visas små i pratbubblan, förstoras via högerklick – Open Image

 Lägg in Multimedia-notiser med ljud och video före var sin Levde-notis i Disgen

Exempel på ljudspår (mp3) och filmsekvens (mp4) finns i Datamappens DgPic

Bilder, ljud och video i levnadsbeskrivningen

Levn	adsbeskrivning för Kalle Test 1850-1905	Lägg till Notis 👻
0	Bild: baby.jpg	
· •••••••	(Född) Såg dagens ljus 1850-01-02 i Rissgä	rde, Mjäldrunga (P).
	Levde från 1850-01-02 till 1865-05-02 i Ris	ssgärde, Mjäldrunga (P).
	Döpt 1851 i Rissgärde, Mjäldrunga (P).	
	Flyttade 1865-05-02 från Rissgärde, Mjäldri (R).	unga (P) till Höverö, Grolanda
Þ	Video: cyklister.mp4	+
	Levde från 1865-05-02 till 1870-06-04 i Hö	överö, Grolanda (R).
	Flyttade 1870-06-04 från Höverö, Grolanda (P).	(R) till Plogskog, Eriksberg
F	Ljud: skolan.mp3	+
	Levde från 1870-06-04 till 1880 i Plogskog,	Eriksberg (P).
0	Bild: drang.jpg	
	(Yrke) Arbetade från 1872-01-02 till 1875-1	10-12 i Björstorp, Eriksberg (P)
	(Levde) Levde som kyrkvaktmästare från 188 Church, Mora, Minnesota, USA.	80 till 1885 i Grace Lutheran
	Levde från 1885 till 1905-02-01 i Tokarp, M	ljäldrunga (P).
	Död 1905-02-01 i Tokarp, Mjäldrunga (P).	

Ljud och video på GEP

	Inställningar för Disgen	
Om multimedia (MM)-filer ingår levnadsbeskrivningen	Program Utseende	Aterställ
Markera Visa Multimedia	Grundkartan Personvisning Ortvisni Notisbenämning	ng Underlagskartor Utskrifter Google-export Val av Google karta Google Earth Pro Google Maps (endast 2-dim. utan tidsaxel)
Om du vill att dessa skall pörja spelas upp direkt i pubblan	Visning av Multimedia − ✓ Visa Multimedia	🗌 Hämta egna MM-filer från nätet
Markera	🗹 Spela upp automatisl	kt
Spela upp automatiskt	✓ Visa bilder för personer ✓ Visa bilder för orter Bildstorlek max 400 ∨ punkter	Visning av Multimedia Visa Multimedia 🛛 Hämta egna MM-filer från nätet
	 ✓ Visa Kartöverlägg i Google Orternas gruppering Orterna för sig i egen mapp 	Spela upp automatiskt
		✓ OK X Avbryt ? Hjälp

127

När resan visar händelsenotis som föregås av en ljudnotis i Levnadsbeskrivningen spelas detta ljud upp.

٠ Pausa resan för att lyssna! Ljudet kan stängas av och återstartas.

När resan visar händelsenotis som föregås av en videonotis i Levnadsbeskrivningen visas denna video.

. Pausa resan för att titta! Videon kan stoppas och återstartas.

Ljud och video på GEP

- Öppna Kartans inställningar för Google-export
- Visa notisbenämning Notistyp eller egen benämning
- Visa etiketter vid symboler för orter och händelser
- Visa ikoner för Levdenotiser
- Visa bilder för personer och orter
- Ange bildstorlek
- (Visa kartöverlägg behandlasi kurs 2)

Ikoner, etiketter och bilder

på GEP

Om levnadsbanorna avser flera passager av samma orter kan man slippa flera ikoner.

Markera
 Orterna för sig i egen mapp

Orterna kan tändas och släckas som grupp och var för sig. Dessa visas inte med egna

pratbubblor under resan.

För löpande visning av kartfönstrets innehåll på GEP.

Markera
 Exportera automatiskt

Ortsgruppering på GEP

1	Instâllningar fôr Disgen	Atergtall		×
2	Grundkartan Personvisning Ortvisn Notisbenämning Bara notistyp Använd även egna notisnamn Datumformat 25 okt 1996 Etiketter vid symboler på kartan Visa etikett på orter Visa etikett på händelser Ikoner för notiser Visa personer för Levde-notiser Bilder i presentationen	Val av Google karta ③ Google Earth Pro ○ Google Maps (end Typ av presentation ③ 2-dimensionell ○ 2-dimensionell me ○ 3-dimensionell m ☐ dimensionell m ☐ dimensionell m ☐ dimensionell m ☐ Använd fast startt Varje år motsvarar [5]	Itskrifter Google-export Iast 2-dim. utan tidsaxel) d tidsinformation (kan spelas upp) ted vertikal tidsaxel) ed tidsinformation (kan också spelas upp) ensionell visning ar 1800 v 0 v meter	
	Orternas gruppering Orterna för sig i ege Orternas gruppering Orternas gruppering	n mapp Spela upp autom	Exportera automatiskt	
		V ОК X	Avbryt ? Hjalp	

Levnadsbanor kan presenteras på olika sätt

- 2-dimensionell • Alla orter och linjer visas samtidigt.
- 2-dimensionell med tidsinfo Tidslucka förflyttas längs levnadsbanan och tänder aktuella orter och linjer.
- 3-dimensionell . Tidsaxeln symboliseras av en vertikal axel där förflyttningar visas som ridåer.

Olika presentationer på GEP

Program Utseende Kartan	Aterstall
Grundkartan Personvisning Ortvisni	ng Underlagskartor Utskrifter Google-export
Notisbenämning Bara notistyp	Val av Google karta Google Earth Pro Google Earth Pro Google Land Argentiation (1999)
vn av presentation	
ip or presentation	
2 dimensional	
2-dimensionell	
) 2-dimensionell) 2-dimensinell med	tidsinformation (kan spelas upp)
) 2-dimensionell) 2-dimensinell med) 3-dimensionell (me	tidsinformation (kan spelas upp) d vertikal tidsaxel)
) 2-dimensionell) 2-dimensinell med) 3-dimensionell (me	tidsinformation (kan spelas upp) d vertikal tidsaxel)
2-dimensionell 2-dimensinell med 3-dimensionell (me 3-dimensionell med	tidsinformation (kan spelas upp) d vertikal tidsaxel) d tidsinformation (kan också spelas upp)
 2-dimensionell 2-dimensionell med 3-dimensionell (mee 3-dimensionell mee Wisa bilder för orter 	tidsinformation (kan spelas upp) ed vertikal tidsaxel) d tidsinformation (kan också spelas upp) Visning av Multimedia
 2-dimensionell 2-dimensionell med 3-dimensionell (mee) 3-dimensionell mee 3-dimensionell mee Visa bilder for orter Bildstorlek max 400 v punkter 	tidsinformation (kan spelas upp) ed vertikal tidsaxel) d tidsinformation (kan också spelas upp) Visning av Multimedia Vissa Multimedia
 2-dimensionell 2-dimensionell med 3-dimensionell (me 3-dimensionell med 3-dimensionell med Wisa bilder for orter Bildstorlek max 400 ~ punkter Visa Kartöverlägg i Google 	tidsinformation (kan spelas upp) ed vertikal tidsaxel) d tidsinformation (kan också spelas upp) Visning av Multimedia Visa Multimedia

släckta.

2-dimensionellt med tidsaxel

Tidsaxeln visas som en vertikal linje på orten.

Tidsaxeln visas som en ridå vid förflyttning från en ort till en annan.

l kartans Inställningar för Google-export

- Välj startår
- Väljlängd för året

Kartbilden kan både roteras och lutas.

133

Spela in din resa på skärmen

- Starta ZOOM du behöver inte bjuda in någon!
- Starta Delning Share Screen
- Välj Hel skärm = Screen eller aktivt programfönster

Om du väljer Screen kan du maximera de program du kommer att ha aktiva. T.ex. starta med maximerat Disgen som vid Google-export automatiskt öppnar ett maximerat Google Earth framför.

Om du vill ta med ljud / film: markera Share sound

- Starta inspelningen med Alt + R
- Pausa inspelningen med Alt + P
- Avsluta inspelningen med Alt + R

Inspelningen lagras i mappen Dokument/Zoom och en mp4-fil skapas efter att du stängt ZOOM.

3-dimensionellt

Spela in din resa på skärmen

මා

Zoom Meeting

Om du vill se dig själv som berättare i en mindre ruta i inspelningen:

- Klicka på Gröna skölden
- Klicka på kugghjulet
- Markera Recording

	C abouter tat are bord trace contat. C
Zoom Apps	Add a timestamp to the recording ③
Background & Filters	🕑 Record video during screen sharing
	Place video next to the shared screen in the recording
Recording	Keep temporary recording files ③

- Bocka för Record Video ... så kommer din bild med i övre högra hörnet av bilden

135

Exporteratill GEP × 🕎 Ange filnamn för Google-export FILBYTER > Björn > Disgen Sök i Disgen 3 个 ~ 1855 · Ordna -Ny mapp 0 Privat ~ Namn 👥 Produktråd Disgen Datamapp OneDrive DG2021 Björns data 8 Björn Dgdata 2021 KK 1 Filnamn: v Filformat: Google-data i KML (*.kml) Spara Avbryt Dölj mappar Välj filformat KML för lokal användning Klicka på 📒 ٠ användning (t.ex. USB) Välj Exportera till Google KMZ f f or distribuerad Ange (mapp och) filnamn användning (via server)

Notera att filnamnet "städas" automatiskt på å, ä, ö och mellanslag – GEP gillar inte dessa tecken!

136

KML – <u>kan inte delas</u>, startar direkt i GEP

- OK utan MM-filer
- OK med lokala MM-filer
- OK med webbadress till centrala bild- och MM-filer

KMZ – kan delas, startar direkt i GEP

- (OK utan MM-filer)
- Ej OK med lokala MM-filer
- OK med webbadress till centrala bild- och MM-filer
 Liten KMZ-fil, kan placeras på webbsida för nedladdning o start

ZIP (med KML och tillhörande filer) – kan delas, måste packas upp först

- OK utan MM-filer
- OK med lokala bild- och MM-filer. Stor ZIP-fil, enkelt att hantera.
- OK med webbadress till centrala bild- och MM-filer
 Liten ZIP-fil, kan placeras på webbsida för nedladdning uppackning - start

137

l Kartans Inställningar för Google-export

Avmarkera

- Visa Multimedia
- Hämta egna MM-filer

I snabbmenyn

- Exportera till Google ...
 - Välj mappen DgKml
 - Ange filnamn
 - Välj filformat Google-data i KMZ (*.kmz
 - Spara

Dela presentation utan MM

Grundkartan Personvisning Ortvi	sning Underlagskartor Utskrifter Google-export
Notisbenämning Bara notistyp Använd även egna notisnamn	Val av Google karta
Datumformat 25 okt 1996 ~ Etiketter vid symboler på kartan	Typ av presentation 2-dimensionell 2-dimensinell med tidsinformation (kan spelas upp) 3-dimensionell (med vertikal tidsaxel)
	spelas upp)
Visning av Multimedia] Hämta egna MM-filer från nätet
Visning av Multimedia] Hāmta egna MM-filer från nätet

KMZ-filen innehåller alla symboler och bilder. Kan visas på valfri dator.

l Kartans Inställningar för Google-export

Markera

Visa Multimedia

Avmarkera

• Hämta egna MM-filer

I snabbmenyn

- Exportera till Google ...
 - Välj mappen DgKml
 - Ange filnamn
 - Välj filformat
 Google-data i ZIP (*.zip)
 - Spara

ZIP-filen innehåller alla symboler, bilder och MM. Packas upp och visas på valfri dator.

ställningar för Disgen

139

 \times

Dela presentation med MM

PIS	via server
FILBYTER	Inställningar för Disgen
Markera i kartans Inställningar f	ör Program Utseende Kartan Aterstöll
Google-export	Grundkartan Personvisning Ortvisning Underlagskartor Utskrifter Google-export
Visa Multimedia	Notisbenämning Val av Google karta
 Hämta egna MM-filer från nätet och ange nätadress till bilder och MM 	Visning av Multimedia Visa Multimedia Hämta egna MM-filer från nätet http://bjorngj.se/kartkurs/
Snabbmenyn	Spela upp automatiskt
Exportera till Google	
Välj mappen DgKml	✓ Visa bilder för personer ✓ Visning av Multimedia
Ange filnamn	Bildstorlek max 400 → punkter Visa Multimedia Hämta egna MM-filer från nätet
 Välj filformat Google-data i KMZ (*.kmz) 	Orternas gruppering □ Orterna för sig i egen mapp
Spara i Html/pictures/	VOK X Avbryt ? Hjalp

I servern måste alla bilder och MM-filer lagras (kan ingå i Släktpresentationen) KMZ-filen innehåller symboler och länkar till bilder och MM. Kan visas på valfri dator. ₁₄₀

Dela presentation med MM i zip-fil

Grundkartan Personvisning Ortvisni	ng Underlagskartor Utskrifter Google-export
Notisbenämning	Val av Google karta (e) Google Earth Pro
∕isning av Multimedia ☑ Visa Multimedia	🗌 Hämta egna MM-filer från nätet
and the fore-cartosterico in the composition	
✓ Spela upp automatis	ikt
Spela upp automatis	ikt
Spela upp automatis Spela upp automatis Visa bilder for orter Bildstorlek max 400 v punkter	S kt Visning av Multimedia ⊠Visa Multimedia □Hämta egna MM-filer från nätet
Spela upp automatis	Kt Visning av Multimedia ☑ Visa Multimedia □ Hämta egna MM-filer från nätet ☑ Spela upp automatiskt

 Lägg in en Webbtextnotis med innehållet enl. ex.

Kalle har person-Id nr 005 i Disgen-databasen Undvik åäö och mellanslag i filnamnet

- Skapa först söklista med Kalle och Karin
- Gör en Släktpresentation för personerna i Söklistan
- Glöm inte att ta med Webbtext-notisen

Google-resa från webbsida 1

🔢 Webbtextnotis för Kalle Test

Webbtext:

Visa Kalles levnadsbana på Google Earth

- Levde från 1880 till 1885 i Grace Lutheran Church, Mora, Minnesota, USA.
- Levde från 1885 till 1905-02-01 i Tokarp, Mjäldrunga (P).
- Död 1905-02-01 i Tokarp, Mjäldrunga (P).
- Bild: Kalles spår.bmp
 - (Webbtext) <u>Visa Kalles levnadsbana på Google Earth</u>

141

- Ange webbadressen till serverns mapp i Kartans Inställningar för Googleexport
- Exportera en KMZ-fil för Kalle Test till mappen DgMap/DgKml med filnamnet 005_Kalle_Test.kmz
- Kopiera KMZ-filen till Html/pictures/
- Kopiera hela Html-mappen till din server

Google-resa från webbsida 2

- Öppna Släktpresentationen
- Öppna sidan med Kalle från Personregistret
- Högerklicka på länken längst ner på sidan och spara länken som ...
- ...KMZ-fil i datorn (t.ex. på skrivbordet eller i mappen Hämtade filer)

Google-resa från webbsida 3

- Klicka på KMZ-filen för att öppna den i Google Earth Pro
- Visa och spela upp MMfilerna i Google Earth Pro

Html-sidan och GEP kommer båda att använda bildoch MM-filerna på servern

Övningar

Rundvandring i Disgens kartfönster

- 1. Vid vilken lägsta zoomnivå visar sig länsnamnen?
- 2. Vid vilken lägsta zoomnivå ser du kyrksymbolerna?
- 3. På vilken zoomnivå visas en kommun när du drar den från ortpanelen till kartan?
- 4. Vilka avstånd visas nu på skallinjalen i kartans nederkant.
- 5. Leta upp församlingen Gunnarp i Falkenbergs kommun i Halland.
- 6. Vilka församlingar gränsar till Gunnarp?
- 7. Hur långt är det mellan Gunnarps kyrka och Fagereds kyrka?

Användningen av Disgen-orter

- 8. Lägg in backstugan "Undantaget" under gården Tokarp
- 9. Skriv in lite text om backstugan. T.ex. "Stugan beboddes av de gamla på gården Tokarp."
- 10. Lägg in en gård "Herrvids" på samma nivå som Tokarp

Grundkartan

- **11.** Zooma in kartan och anteckna vid vilka zoomnivåer kommungränserna, församlingsgränserna och församlingsnamnen börjar visas.
- 12. Finns det anledning att ändra dessa gränser om du forskar i Norrland eller Skåne? I så fall, varför?
- **13.** Vilket avstånd är det mellan linjerna i rutnätet RT90? Jämför med skallinjalen.
- 14. Välj koordinatsystemet SWEREF 99 TM. Hur ser du skillnaden i kartfönstret?
- 15. Vilka koordinater har Mjäldrunga kyrka i SWEREF 99 TM?
- 16. Välj Eriksbergs kyrka som nytt hem.
- **17.** Zooma in så att du ser församlingsgränserna. Ändra visningen av gränser till Länsgräns + Kommungräns. Vad händer i kartbilden?
- **18.** Klicka bort bocken för kyrkors / församlingars namn. Se vad som händer i kartbilden. Klicka tillbaka bocken.
- **19.** Visa Mjäldrunga kyrka och församling. Nu ser du också de gårdar som vi har lagt in i församlingen. Klicka bort bocken för Registrerade orter och se vad som händer med dina gårdar. Klicka sedan tillbaka bocken för Registrerade orter.

Underlagskartor

- 20. Hur gör du för att visa alla dina kartblad samtidigt?
- 21. Mellan vilka zoomnivåer visas de Ekonomiska kartorna (GEK)?
- 22. Prova att hålla ner siffran 2 då du tittar på kartan över Mjäldrunga. Vad händer?

Placera orter på kartan

- **23.** Leta upp läget för Rissgärde Nätåsen i Hitta.se och placera gården med dessa koordinater. Flyttade sig namnskylten?
- 24. Prova samma sak med Google Maps. Jämför gårdens läge med de övriga satellitkartorna.
- 25. Placera torpet Undantaget till 70 meter nordost om gården Tokarp (Se GEK)
- **26.** Placera namnskylten för torpet Undantaget strax norr om platsen.

Hitta historiska kartor

- 27. Leta upp Laga Skifteshandlingen för Tokarp 1874 och ta reda på vilken ägare som fick flytta sina hus
- 28. Finns det några historiska kartor för Kärnebygd, Gunnarp fs, Falkenberg kn, Halland?

Hitta kyrkböcker via kartan

- 29. Vilka kyrkböcker finns för Mjäldrunga 1880?
- 30. Vilka ägde och brukade Tokarp hösten 1870?

Personuppgifter på kartan

- **31.** Placeras orterna i Kalles och Karins notiser.
- 32. Visa Kalles livslinje
- 33. Visa Kalles levnadsbana med bara Levde-notiser (välj notistyper i inställningar)
- 34. Visa Kalles levnadsbana med bara Flyttade-notiser
- **35.** Visa alla orter där Giftermål ägt rum för Kalle Test.
- 36. Öppna två fönster, Översikt och Karta, för Kalle Test i Tokarp.
- **37.** Visa Kalles familjs levnadsbanor. Klicka på Kalles fru Karin och notera vad som händer i kartan. Klicka sedan på Kalle själv.

Dokumentera dina kartvyer

- **38.** Visa Kalle Tests levnadsbana utan underlagskartor och skapa en kartbild i jpg-format, som du placerar i DgTemp
- 39. Skapa samma kartbild i bmp-format
- 40. Jämför de två kartbilderna i DgTemp och studera kvaliteten dem emellan
- 41. ---
- 42. Notera aktuell font och ändra sedan textstil för de egna orternas namn (se kartfönstrets inställningar)
- 43. Gör ny utskrift i färg. Återställ fonten till gamla värden
- **44.** Radera personinformation i kartfönstret och skriv ut (förhandsgranska) en karta utan personuppgifter. Välj automatisk sidrubrik och Använd sidrubrik för utskriften.
- **45.** Skriv ut en dubbelkarta, den övre med underlagskarta, den undre med bara grundkartan. Ange och använd egen rubrik för utskriften.
- **46.** Visa Kalle Tests levnadsbana och gör en utskrift med en karta, rutnät, teckenförklaringar och utan underlagskarta.

Export till Google Earth

- **47.** Visa Kalle Tests levnadsbana. Exportera till Google utan bilder (2D)
- **48.** Exportera till Google med bilder för personer och orter, klicka runt och observera.
- 49. Starta tur för Google-exporten.
- **50.** Exportera till Google med orterna i egen mapp, studera kartan och mapparna i Google. Tänd och släck ortmappen.
- **51.** Exportera till Google utan etiketter för orter och händelser, peka i Google och notera skillnader.
- 52. Starta en tur för Kalle Test.
- 53. Öppna två Disgen-fönster, Familjeöversikten med Kalle Test och kartan. Slå på automatisk export till Google Earth i Kartans inställningar. Visa sedan uppgifterna för alla i Familjeöversikten i kartan, observera Google Earth. Tänd och släck mapparna för familjens olika personer i Google Earth.

Svar och kommentarer till övningarna

- 1. Nivå 10
- 2. Nivå 18
- **3.** Nivå 15
- 4. 25 km / del
- 5. Högerklicka på ett namn i Ortträdet, välj Sök ort och skriv in *Gunnarp*. Gunnarp visas i trädet. Dra ut Gunnarp på kartan för att komma dit.
- **6.** 10 församlingar: Fagered, Älvsered, Mårdaklev, Kalv, Sandvik, Gryteryd, Drängsered, Krogsered, Gällared och Ullared
- **7.** 12,5 km
- 8. Öppna dialogen Redigera orter, sök och markera *Tokarp*, klicka på Ny nästa nivå..., Skriv in namnet *Undantaget*, välj ortstypen Backstuga.
- 9. Fortsätt från föreg. övning, Klicka på fliken Beskrivning och skriv in föreslagen text. Klicka på OK.
- 10. Öppna dialogen Redigera orter, sök och markera *Tokarp*, klicka på Ny samma nivå..., Skriv in namnet *Herrvids*, välj ortstypen Gård, klicka på OK
- 11. Nivåerna 12, 16 och 20
- **12.** I Skåne ligger församlingarna väldigt tätt, därför kan det vara skäl att höja visningsgränsen för församlingsnamnen några steg. I Norrland däremot är det glest mellan församlingarna och då kan namnen visas några steg tidigare.
- **13. Klicka på Mer och välj Inställningar. Klicka på Visa rutnät på fliken Grundkartan, klicka OK** och observera att rutnätet alltid visas med två skaldelars avstånd oavsett zoomnivå.
- 14. På samma sätt som i övningen ovan, hittar du valet av koordinatsystem. Koordinaterna i RT90 visas i statusraden med X framför för den vertikala nordliga riktningen och med Y framför den horisontella östliga riktningen. SWEREF 99 TM har bokstäverna N (North) för den vertikala/nordliga riktningen och E (East) för den horisontella östliga riktningen. För muspekaren åt olika håll och observera att koordinatvärdena växer mu mer norrut och österut du för musmarkören i båda koordinatsystemen.
- **15.** Leta upp Mjäldrunga i ortpanelen till vänster i kartfönstret. Högerklicka och välj **Visa ortsinformation**. En ruta visar uppgifterna om kyrkan. SWEREF 99 TM har värdet N 6 438 468, E 396 543. Om du har valt detta koordinatsystem i kartbilden kan du se samma uppgifter i statusraden när du placerar musmarkören på kyrkan.
- 16. Välj en bra kartvy med Eriksberg kyrka i mitten, Klicka på Mer och välj Spara läget som nytt hem. Snabbknappen för detta är tangent N. Om du sedan förflyttar dig till annan plats i kartan och vill tillbaka hit: Högerklicka och välj Ta mig hem! eller tryck bara på tangent H.
- **17.** Församlingsgränserna försvinner. Så gör också kyrksymbolerna och församlingsnamnen eftersom de är underordnade församlingsgränserna på kartan.
- **18.** Församlingsnamnen över kyrkorna försvinner. Kan vara bra att släcka om du har många hänvisningar till just församlingen och dess kyrka. Annars får du se samma namn två gånger: Församlingsnamnet och kyrkans namn.
- **19.** Alla våra registrerade gårdar försvinner. Kyrkan finns kvar.
- **20. Klicka på W** och välj **Välj underlagskartor...,** klicka på dubbelpilen åt höger, så flyttas alla kartor i vänster lista till den högra listan. Klicka på OK. Nu kommer dina kartblad att visas mellan de definierade zoomnivåerna och på den kartyta du valt.
- **21.** Slå på **visning av Kartdata** i lagerpanelen till höger. Leta upp GEK över Mjäldrunga och läs informationen i vita fältet: mellan nivåerna 26 29 och 30-40.
- **22.** Mjäldrunga-kartan släcks och tänds i snabb takt så länge siffertangenten för kartan hålls nere.
- 23. Troligen inte. Både Eniro, som du använde under lektionen, och Hitta bör ge dig samma koordinater, d.v.s. om du pekade på samma hussymbol i de båda fallen. Och namnskylten är placerad på samma plats i förhållande till ortsymbolen.

- 24. En liten förskjutning av läget kan observeras. Detta på grund av ett mindre avvikelse mellan Lat/Lon och RT90. Använd alltid koordinatsystemet RT90 för svenska orter och lat/Lon för utländska, även orter i Norge, Danmark och Finland.
- 25. Välj själv vilken metod du använder: Dra och släpp i kartfönstret eller hämta en tänkt plats från Eniro.
- **26.** Välj placeringsverktyget [x,y] i kartfönstrets vänsterkant, **klicka en gång på Ctrl-tangenten** och dra sedan namnet från ortpanelen till sin plats på kartan.
- 27. Högerklicka med musmarkören på Tokarp och välj Visa historiska kartor Öppna Laga Skiftesakten 15-MJÄ-30 i Lantmäterimyndigheternas arkiv för Tokarp 1874 och leta upp sidan 24 (uppslag 20) och läs sista stycket "Med stöd af förestående beskrifning ..."
- **28.** Gör på samma sätt som ovan för Kärnebygd. Du hittar kartor från 1694, 1720 och 1767, Laga skifte från 1855 och 1878 mm.
- **29.** Högerklicka på Mjäldrunga i ortpanelen, Välj **Sök orten i Dispos**. Skriv in årtalet **1880** i sökformuläret och klicka på **Sök**. Dispos berättar att det för 1880 finns **AI:7, C:1, F:1 och HII:1**
- **30.** ¼ mtl Carl Jonasson, ¾ mtl Johan August Pettersson (backstuga med Peter Svensson, Soldattorp med Anders Strid)
- **31.** Levde i Rissgärde, Levde i Höverö, Flyttade från Höverö till Amerika, Flyttade Amerika till Tokarp, Levde i Tokarp.
- 32. Hämta Kalles uppgifter och välj visningen Livslinje i vänsterkant på kartfönstret.
- **33.** Klicka på **Mer** och välj **Inställningar**, flik **Personvisning**, välj bort Flyttade-notiserna för levnadsbanor men behåll Levde-notisen. Hämta Kalles uppgifter och se hur levnadsbanan ser ut på kartan.
- **34.** Öppna Inställningarna som i föregående övning, men välj nu bara Flyttade-notiserna och ta bort Levdenotisen. Hämta kalles uppgifter igen och se om levnadsbanan har förändrats. Den skall inte ha ändrats, det är ju samma orter han passerar oavsett notistyp!
- 35. Öppna Inställningarna som i föregående övning. Denna gång väljer du Notiser för ortsvisning och tar bort alla notistyper utom Gifte. Skapa en antavla för Kalle, hämta in antavlans uppgifter och välj visningen Visa Orter för valda personer i vänsterkanten av kartfönstret. Du får bara se Mjäldrunga.
- **36.** Välj modell STD2. Skapa en karta via FÖs Mer. Koppla loss kartan och flytta den till höger (ta bort PÖ)
- **37.** När du hämtat familjens uppgifter till kartan kan du klicka på de olika personerna i Familjeöversikten för att se deras del av alla linjerna.
- **38.** Hämta Kalle Tests uppgifter och visa dem som en levnadsbana. Stäng Ort- och lagerpanel. Välj zoom- och bildläge (centrera informationen med knappen **Centrera kring visad personinformation** till vänster i kartfönstret om du vill). Klicka på Mer och välj **Spara karta som bild.** Välj mapp DgTemp för lagring och bildnamn och behåll filtypen jpg. Tryck **OK**.
- 39. Använd samma karta. Upprepa Spara karta som bild. Välj istället filtypen bmp.
- **40.** Notera att de röda linjerna mellan Orterna i jpg-filen nog är suddigare än i bmp-filen.
- 41. ----
- **42.** I Kartans Inställningar, flik Ortsvisning kan du själv välja **Teckensnitt, Stil, Storlek, Effekter och Färg.** Prova några varianter och se resultaten. I Exempelrutan se du hur det kommer att se ut på kartan.
- **43.** ...
- 44. Tryck H (ta mig Hem) och klicka sedan på Skrivarknappen under huvudmenyn Arkiv. I dialogrutan Utskrift är Karta redan vald. Klicka på Fortsätt. I nästa dialogruta: klicka på Inställningar. I dialogrutan Inställningar Karta väljer du flik För kartan. Avmarkera Ta med andra / nedre bild. Klicka på OK. Dags att förhandsgranska. Markera Automatiskt sidhuvud och Använd sidhuvud. En utskriftssida visas med sidrubriken Trakten kring Eriksberg (P). Kartan på sidan har samma form som kartfönstret.
- 45. Gör som ovan. På fliken För Kartan markerar Underlagskartor och det lager du vill skriva ut, Markera även Ta med andra / nedre bild men inga ytterligare markeringar. Klicka på OK, avmarkera Automatiskt sidhuvud men markera Använd Sidhuvud och fyll i din text för sidhuvud och förhandsgranska resultatet.
- 46. Hämta Kalle Tests uppgifter, slå på Teckenförklaringen med Ctrl+T, släck ort- och lagerpanel och välj kartfönstret disposition. Därefter går du till utskrift som ovan och i fliken För Kartan markerar du Teckenförklaringar och Rutnät, men ej Underlagskartor och inte heller en andra nedre bild. Tryck OK, Välj Använd

Automatisk sidhuvud och Använd sidhuvud. Förhandsgranska och notera rubriken i sidhuvudet Levnadsbana för Kalle Test (1850-1905).

- 47. Visa Kalles levnadsbana på kartan. Klicka på Mer och välj fliken Google Export i Inställningar. Markera Visa etiketter på orter och på händelser, markera INTE bilder och gruppering av orter. Markera 2-dimensionell presentation. Klicka på OK. Klicka på Mer igen och välj Exportera till Google. Ange ett filnamn och välj att Visa i Google Earth.
- **48.** Gör som ovan men markera **Visa bilder för personer och orter** i Inställningar för Google-exporten. När du klickar på symbolerna i Google Earth får du upp pratbubblor för orter och notiser som visar de bilder som du lagt in för orterna och före händelsenotiserna.
- **49.** Markera personens namn i mappen **Tillfälliga platser** i vänsterpanelen i Google Earth. Klicka sedan på mapp-symbolen nere till höger i paneldelen **Platser.** Följ anvisningarna i handledningens avsnitt för inställningar i Google Earth, meny **Verktyg Alternativ.**
- **50.** Ändra i Kartans Inställningar för Google Export: **Gruppera orter för sig i egen mapp,** och gör om exporten. Orterna hamnar i en egen mapp i panelens Tillfälliga orter i Google Earth. När du kör turen så börjar den med att passera orterna först och sedan blir det personens tur.
- **51.** Med Kartans Inställning för Google Export där etiketter ej visas, kommer heller inte uppgifterna visas på kartan. Men klickar du på symbolerna kommer pratbubblorna upp med full information.
- **52.** Markera rubriken för Disgen-exporten under Tillfälliga platser. Klicka på mappsymbolen längst ner till höger i fältet Platser. Nu startar resan. Reglaget för förloppet visas i nederkant av kartfönstret.
- **53.** Så fort något ändras i Disgen-kartan kommer Google Earth Pro spegla samma information på sin karta.

Fördjupningsstudier

I Kartkursens del 2 behandlas arbetet med egna kartbilder. I handledningen ingår

- Underlagskartor i olika lager
- Hitta kartor på nätet
- Klipp av kartbilder från nätet
- Placera kartbild
- Redigera kartbild med PhotoFiltre
- Montera flera delkartor i kartmosaik
- En studie av ett Laga skifte
- Export av kartpaket